

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 1**

1-) Bu bölümde yöneltilen itirazın ilk kısmı, temsile dayalı kıyas hakkında ne söylemektedir? (15 kelime)

Böyle bir yöntemin

2-) Cevapta temsilî kıyasın tamamı aynı derecede mi değerlendirilmektedir? (10 kelime)

Hayır, kendi

3-) Hikâye biçimindeki anlatımların sorunlu görülmesinin temel sebebi nedir? (8 kelime)

Gerçeği birebir

4-) Cevaba göre bazı temsiller niçin sıradan benzetmelerden daha kuvvetli kabul edilmektedir? (15 kelime)

Çünkü onlar yalnız

5-) Güneş örneğiyle ispatlanan şey güneşin kendisi midir, yoksa onun üzerinden görülen daha genel bir sır mıdır? (10 kelime)

Esas olarak

6-) Güneş üzerinden verilen örnek, okuyucuya hangi kavramsal çerçeveyi kazandırır? (13 kelime)

Nuranî varlıkların, çok

7-) Ağaçla ilgili temsil, yaratılıştaki hangi düzeni göstermeyi amaçlamaktadır? (16 kelime)

Çok sayıdaki unsurun tek

8-) “Sırr-ı ehadiyet” ifadesi burada hangi bağlamda kullanılmaktadır? (10 kelime)

Çokluk içinde

9-) Son cümledeki değerlendirme, temsilî kıyasın değerini hangi seviyeye çıkarmaktadır? (13 kelime)

Onu, bazı mantıkî

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 2**

1-) Bölümün başındaki soruda, temsilî kıyasın kesinlik bakımından hangi eksikliği ileri sürülmektedir? (14 kelime)

Kesin bilgiye ulaştırmadığı

2-) Aynı soru içinde fıkıh usulü bakımından hangi kullanım alanı belirtilmektedir? (10 kelime)

Tam kesinlik

3-) Hikâye formuna yöneltilen itiraz, doğruluk açısından neyi sorgulamaktadır? (6 kelime)

Anlatılanın

4-) Buna rağmen savunulan özel temsil türü hangi bakımdan öne çıkarılmaktadır? (14 kelime)

Bazı temsillerin, güçlü

5-) Cüz'î örnekten küllî hakikate geçiş, bilgi bakımından ne kazandırır? (9 kelime)

Dağınık olayları

6-) Ağaç temsili, oluş ve düzen bakımından hangi noktayı görünür kılmaktadır? (15 kelime)

Çok sayıdaki unsurun

7-) Güneş örneğinde uzakla yakın ve azla çok arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır? (10 kelime)

Nuranîlik açısından

8-) Metne göre Sözler'deki temsillerin kuvveti, sadece duygusal etki mi üretir? (10 kelime)

Hayır, asıl

9-) Bölümün sonunda okuyucu hangi neticeye götürülmektedir? (19 kelime)

Sözler'de kullanılan temsillerin zayıf

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 3**

1-) Bu pasajda muhatabın temel itirazı hangi iki noktada toplanmaktadır? (11 kelime)

Birincisi temsilî

2-) İtiraz sahipleri, mantık ve usul açısından nasıl bir ayırım yapmaktadır? (13 kelime)

Mantıkta kesin delil

3-) Verilen cevapta, mantık ilmindeki genel hüküm bütünüyle reddediliyor mu, yoksa bir ayırım mı yapılıyor? (13 kelime)

Bütünüyle reddedilmiyor; temsilî

4-) Bir kanunun özel bir maddede gösterilmesi, okuyucunun hangi zihnî süreci yaşamasını sağlar? (12 kelime)

Okuyucu somut olandan

5-) Böyle bir temsilin öğretici gücü nereden gelir? (10 kelime)

Soyut bir

6-) Bu örnekte mekân, azlık ve çokluk hakkında hangi sonuç çıkarılmaktadır? (12 kelime)

Böyle bir hakikatte

7-) Bu gözlemden hareketle kâinat için hangi benzerlik kurulmaktadır? (13 kelime)

Kâinatın da büyük

8-) Bu anlatıma göre temsil, sadece benzerlik kurmak mıdır? (9 kelime)

Hayır, benzerlikten

9-) Son cümlede bu temsiller, mantıkî kesin delille nasıl karşılaştırılmaktadır? (15 kelime)

Onların, sırf şekilsel

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 4**

1-) Soru kısmında mantık açısından temsili kıyas için nasıl bir değer biçilmektedir? (7 kelime)

Onun,

2-) Bu eleştiride temsili kıyasın bilgi değeri nasıl sınırlandırılmaktadır? (6 kelime)

Kesin

3-) Cevabın girişine göre mantıkçılar temsili kıyas hakkında genel olarak ne demişlerdir? (10 kelime)

Onlar, bu

4-) “Bir hakikat-i küllînin ucunu göstermek” ifadesi ne anlama gelir? (15 kelime)

Büyük ve kapsamlı

5-) Güneş temsiliyle, nuranî olanın hangi özellikleri anlaşılır hâle gelmektedir? (13 kelime)

Sınırlanamama, çok yerde

6-) Güneş temsili, nuranî varlıklar hakkında nasıl bir kavrayış kazandırmaktadır? (14 kelime)

Nuranî olanın, sınırlayıcı

7-) Ağaç örneği kâinatla ilişkilendirilince hangi düşünce kuvvet kazanır? (16 kelime)

Bütün varlık alanında birliğin

8-) Bu pasajda savunulan temsil anlayışı ile basit hikâyeye anlatımı arasında ne fark vardır? (13 kelime)

Burada anlatımın amacı

9-) Sonuç olarak bu bölüm, temsili kıyası nasıl konumlandırmaktadır? (13 kelime)

Doğru kurulduğunda, yalnız

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 5**

1-) Pasajda geçen eleştiriye göre temsilî kıyas neden yakînî meseleler için uygun görülmemektedir?  
(14 kelime)

Çünkü eleştirenlere göre

2-) Aynı itirazda hikâye tarzındaki anlatıma karşı hangi şüphe dile getirilmektedir? (13 kelime)  
Hikâyenin hayal unsuru

3-) Hükmün doğrudan örneğe değil de genel hakikate bağlanması neden önemlidir? (15 kelime)  
Çünkü böylece sonuç

4-) Güçlü temsil türünde örnek ile hakikat arasındaki ilişki nasıldır? (16 kelime)  
rnek, büyük hakikatin kk

5-) Güneş örneğiyle hangi temel ilke görünür hâle getirilmektedir? (17 kelime)  
Nuranî olan bir şeyin

6-) Ağaç rneėinde hangi gözlem ne çıkarılmaktadır? (16 kelime)  
Çok sayıda unsurun aynı

7-) “Koca kâinat”ın ağaç gibi görülmesi, temsiline kapsamını nasıl genişletir? (16 kelime)  
Tek bir canlıdaki düzenin,

8-) Metne göre Sözler’deki temsilî kıyasların ortak özelliği nedir? (15 kelime)  
Hepsi, genel hakikati

9-) Pasajın ana fikri tek cümleyle nasıl özetlenebilir? (18 kelime)  
Doğru kurulmuş temsiller, genel

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 6**

1-) "Bir sual" kısmında hangi anlatım yöntemi eleştiri konusu yapılmaktadır? (11 kelime)

Temsile dayanan

2-) Temsillerin hikâye şeklinde anlatılması neden problemli görülmektedir? (11 kelime)

Hikâye denince

3-) Cevaba göre temsili kıyasın bazı örnekleri neden çok güçlü sayılmaktadır? (15 kelime)

Çünkü onlar sadece

4-) Cüz'î temsil ile küllî hakikat arasında nasıl bir öğretim ilişkisi kurulmaktadır? (11 kelime)

Küçük örnek,

5-) Hususî bir olayda genel kanunun gösterilmesinin amacı nedir? (11 kelime)

Büyük hakikatin

6-) Ağaç misalinde dikkat çekilen "bir anda" ve "bir tarzda" oluş, hangi manaya hizmet eder? (11 kelime)

Çoklu işlerin

7-) Metne göre bu tarz temsillerin tamamı hangi ortak cinse dahildir? (13 kelime)

Hepsi, genel hakikati

8-) Metne göre ağaç örneği sadece botanik bir gözlem midir, yoksa daha ileri bir anlam mı taşır? (13 kelime)

Daha ileri bir

9-) Bu bölümden hareketle iyi bir temsilin ölçüsü nasıl belirlenir? (17 kelime)

Eğer somut örnek üzerinden

## CEVAP ANAHTARI

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 1 - CEVAPLAR**

1-) Bu bölümde yöneltilen itirazın ilk kısmı, temsile dayalı kıyas hakkında ne söylemektedir?

Böyle bir yöntemin kesin bilgi vermediği, bu yüzden sağlam ispat gerektiren meselelerde yetersiz görüldüğü söylenmektedir.

2-) Cevapta temsili kıyasın tamamı aynı derecede mi değerlendirilmektedir?

Hayır, kendi içinde ayrılıyor ve bazı türlerinin üstün olduğu belirtiliyor.

3-) Hikâye biçimindeki anlatımların sorunlu görülmesinin temel sebebi nedir?

Gerçeği birebir anlatmak yerine hayal mahsulü olabileceği düşüncesidir.

4-) Cevaba göre bazı temsiller niçin sıradan benzetmelerden daha kuvvetli kabul edilmektedir?

Çünkü onlar yalnız örnek vermekle kalmayıp genel bir hakikatin işleyişini somut bir örnek üzerinden gösteriyorlar.

5-) Güneş örneğiyle ispatlanan şey güneşin kendisi midir, yoksa onun üzerinden görülen daha genel bir sırdır mıdır?

Esas olarak onun üzerinden fark edilen daha genel bir sırdır.

6-) Güneş üzerinden verilen örnek, okuyucuya hangi kavramsal çerçeveyi kazandırır?

Nuranî varlıkların, çok yerde bulunma ve engellenmeme tarzını anlamaya yarayan bir çerçeve kazandırır.

7-) Ağaçla ilgili temsil, yaratılışta hangi düzeni göstermeyi amaçlamaktadır?

Çok sayıdaki unsurun tek bir merkezî düzen ve emirle kolayca, uyumlu biçimde meydana geldiğini göstermeyi amaçlamaktadır.

8-) “Sırr-ı ehadiyet” ifadesi burada hangi bağlamda kullanılmaktadır?

Çokluk içinde tek bir merkezî ilahî tasarrufun görünmesi bağlamında kullanılmaktadır.

9-) Son cümledeki değerlendirme, temsili kıyasın değerini hangi seviyeye çıkarmaktadır?

Onu, bazı mantıkî ispatlardan daha güvenilir ve daha kuvvetli bir delil seviyesine çıkarmaktadır.

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 2 - CEVAPLAR**

1-) Bölümün başındaki soruda, temsili kıyasın kesinlik bakımından hangi eksikliği ileri sürülmektedir? Kesin bilgiye ulaştırmadığı ve bu sebeple tam ispat isteyen konularda yeterli olmayacağı ileri sürülmektedir.

2-) Aynı soru içinde fıkıh usulü bakımından hangi kullanım alanı belirtilmektedir?

Tam kesinlik aranmayan, kuvvetli kanaatin yeterli sayıldığı meselelerde kullanıldığı belirtilmektedir.

3-) Hikâye formuna yöneltilen itiraz, doğruluk açısından neyi sorgulamaktadır?

Anlatılanın vakiya uygun olup olmadığını sorgulamaktadır.

4-) Buna rağmen savunulan özel temsil türü hangi bakımdan öne çıkarılmaktadır?

Bazı temsillerin, güçlü mantıkî ispatlardan bile daha sağlam bir ikna ve kesinlik sağladığı söylenmektedir.

5-) Cüz'î örnekten küllî hakikate geçiş, bilgi bakımından ne kazandırır?

Dağınık olayları bir arada anlayabileceğimiz ortak bir ölçü kazandırır.

6-) Ağaç temsili, oluş ve düzen bakımından hangi noktayı görünür kılmaktadır?

Çok sayıdaki unsurun tek merkezden gelen bir düzenle kolay ve uyumlu biçimde şekillendiğini görünür kılmaktadır.

7-) Güneş örneğinde uzakla yakın ve azla çok arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır?

Nuranîlik açısından bunların engel olmadığı, hepsinin aynı hükümde değerlendirildiği anlatılmaktadır.

8-) Metne göre Sözlér'deki temsillerin kuvveti, sadece duygusal etki mi üretir?

Hayır, asıl kuvvetleri hakikati ispat eden aklî bir yol sunmalarındadır.

9-) Bölümün sonunda okuyucu hangi neticeye götürülmektedir?

Sözlér'de kullanılan temsillerin zayıf değil, bilakis güçlü ve kesinliğe yakın hatta ondan da ileri görülen deliller olduğu neticesine götürülmektedir.

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 3 - CEVAPLAR**

1-) Bu pasajda muhatabın temel itirazı hangi iki noktada toplanmaktadır?

Birincisi temsilî kıyasın kesinlik vermemesi, ikincisi hikâye tarzının hayalî olabileceği iddiasıdır.

2-) İtiraz sahipleri, mantık ve usul açısından nasıl bir ayırım yapmaktadır?

Mantıkta kesin delil ararken, usulde bazı konularda daha düşük dereceli kanaati yeterli görmektedirler.

3-) Verilen cevapta, mantık ilmindeki genel hüküm bütünüyle reddediliyor mu, yoksa bir ayırım mı yapılıyor?

Bütünüyle reddedilmiyor; temsilî kıyasın bazı türleri ayrılarak bir kısmının çok güçlü olduğu belirtiliyor.

4-) Bir kanunun özel bir maddede gösterilmesi, okuyucunun hangi zihnî süreci yaşamasını sağlar?

Okuyucu somut olandan soyuta çıkar, sonra başka örnekleri de aynı prensibe bağlayabilir.

5-) Böyle bir temsilin öğretici gücü nereden gelir?

Soyut bir prensibi somut ve görülebilir bir olayda göstermesinden gelir.

6-) Bu örnekte mekân, azlık ve çokluk hakkında hangi sonuç çıkarılmaktadır?

Böyle bir hakikatte yer sınırlaması, sayı farkı ve mesafe ayırımı belirleyici olmaz.

7-) Bu gözlemden hareketle kâinat için hangi benzerlik kurulmaktadır?

Kâinatın da büyük ölçekte aynı birlik ve düzen kanununa bağlı olduğu benzerliği kurulmaktadır.

8-) Bu anlatıma göre temsil, sadece benzerlik kurmak mıdır?

Hayır, benzerlikten öte, bir kanunun işleyişini göz önüne sermektir.

9-) Son cümlede bu temsiller, mantıkî kesin delille nasıl karşılaştırılmaktadır?

Onların, sırf şekilsel mantık delilinden bile daha güçlü ve daha kesin sonuç verdiği ifade edilmektedir.

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 4 - CEVAPLAR**

1-) Soru kısmında mantık açısından temsili kıyas için nasıl bir değer biçilmektedir?

Onun, kesin hüküm kurmada yetersiz görüldüğü bildirilmektedir.

2-) Bu eleştiride temsili kıyasın bilgi değeri nasıl sınırlandırılmaktadır?

Kesin bilgi vermediği söylenerek değeri sınırlandırılmaktadır.

3-) Cevabın girişine göre mantıkçılar temsili kıyas hakkında genel olarak ne demişlerdir?

Onlar, bu yöntemin tek başına katî bir kesinlik vermediğini söylemişlerdir.

4-) “Bir hakikat-i küllînin ucunu göstermek” ifadesi ne anlama gelir?

Büyük ve kapsamlı bir gerçeğin en azından görülebilir bir yönünü örnek üzerinden fark ettirmek demektir.

5-) Güneş temsiliyle, nuranî olanın hangi özellikleri anlaşılır hâle gelmektedir?

Sınırlanamama, çok yerde ilişki kurabilme ve mesafeden etkilenmeme gibi özellikleri anlaşılır hâle gelmektedir.

6-) Güneş temsili, nuranî varlıklar hakkında nasıl bir kavrayış kazandırmaktadır?

Nuranî olanın, sınırlayıcı kayıtlar altında kalmadan aynı anda çok yere yönelik ilişki kurabileceğini kavratmaktadır.

7-) Ağaç örneği kâinatla ilişkilendirilince hangi düşünce kuvvet kazanır?

Bütün varlık alanında birliğin hâkim olduğu ve ilahî tasarrufun merkezî bir kanunla işlediği düşüncesi kuvvet kazanır.

8-) Bu pasajda savunulan temsil anlayışı ile basit hikâyeye anlatımı arasında ne fark vardır?

Burada anlatımın amacı eğlendirmek değil, görünmeyen bir hakikati görünür bir örnek ile ispat etmektir.

9-) Sonuç olarak bu bölüm, temsili kıyası nasıl konumlandırmaktadır?

Doğru kurulduğunda, yalnız benzetme değil, kesinliğe götüren güçlü bir ispat yolu olarak konumlandırmaktadır.

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 5 - CEVAPLAR**

- 1-) Pasajda geçen eleştiriye göre temsili kıyas neden yakîni meseleler için uygun görülmemektedir?  
Çünkü eleştirenlere göre bu yöntem kesin sonuca değil, ancak zanna yakın bir kanaate götürmektedir.
- 2-) Aynı itirazda hikâye tarzındaki anlatıma karşı hangi şüphe dile getirilmektedir?  
Hikâyenin hayal unsuru taşıdığı, bu yüzden de gerçeğe tam uymayabileceği endişesi dile getirilmektedir.
- 3-) Hükmün doğrudan örneğe değil de genel hakikate bağlanması neden önemlidir?  
Çünkü böylece sonuç tek bir olaya bağlı kalmaz, daha kapsamlı ve sağlam bir esasa dayanır.
- 4-) Güçlü temsil türünde örnek ile hakikat arasındaki ilişki nasıldır?  
Örnek, büyük hakikatin küçük bir aynası gibi kullanılır; hüküm de örneğin kendisinden çok o hakikate bağlanır.
- 5-) Güneş örneğiyle hangi temel ilke görünür hâle getirilmektedir?  
Nuranî olan bir şeyin engellere takılmadan çok yerde ilişki kurabilmesi ve uzaklık-yakınlık farkına bağlı olmamasına işaret edilmektedir.
- 6-) Ağaç örneğinde hangi gözlem öne çıkarılmaktadır?  
Çok sayıda unsurun aynı anda, düzgün, kolay ve merkezî bir emir altında ortaya çıkması öne çıkarılmaktadır.
- 7-) “Koca kâinat”ın ağaç gibi görülmesi, temsiline kapsamını nasıl genişletir?  
Tek bir canlıdaki düzenin, bütün varlık âleminde geçerli olan daha büyük bir ilkeye işaret ettiğini gösterir.
- 8-) Metne göre Sözler’deki temsili kıyasların ortak özelliği nedir?  
Hepsi, genel hakikati belirgin bir örnekle gösteren ve bu yüzden güçlü delil niteliği taşıyan temsillerdir.
- 9-) Pasajın ana fikri tek cümleyle nasıl özetlenebilir?  
Doğru kurulmuş temsiller, genel ilahî hakikatleri somut örneklerle gösterdiği için çok güçlü ve güvenilir bir ispat değerine sahiptir.

## **lisans 32-soz-p28-2-mevkif-2-maksad-kiyas-i-temsiline-yakin-ifade-eden-nevi**

### **- Set 6 - CEVAPLAR**

1-) “Bir sual” kısmında hangi anlatım yöntemi eleştiri konusu yapılmaktadır?

Temsile dayanan kıyas ve hikâye şeklindeki açıklama tarzı eleştiri konusu yapılmaktadır.

2-) Temsillerin hikâye şeklinde anlatılması neden problemli görülmektedir?

Hikâye denince kurgu çağrışımı doğduğu için, doğrulukla bağının zayıf olabileceği düşünülmektedir.

3-) Cevaba göre temsili kıyasın bazı örnekleri neden çok güçlü sayılmaktadır?

Çünkü onlar sadece benzetme yapmıyor; genel bir kanunu somut biçimde göstererek hakikate doğrudan kapı açıyor.

4-) Cüz’î temsil ile küllî hakikat arasında nasıl bir öğretim ilişkisi kurulmaktadır?

Küçük örnek, büyük hakikati kavramak için kapı ve rehber işlevi görmektedir.

5-) Hususî bir olayda genel kanunun gösterilmesinin amacı nedir?

Büyük hakikatin tanınması ve başka parçaların da o genel çerçevede anlaşılmasıdır.

6-) Ağaç misalinde dikkat çekilen “bir anda” ve “bir tarzda” oluş, hangi manaya hizmet eder?

Çoklu işlerin tek bir düzen altında kolaylıkla yürüdüğünü göstermeye hizmet eder.

7-) Metne göre bu tarz temsillerin tamamı hangi ortak cinse dahildir?

Hepsi, genel hakikati gösteren ve kesin delil değerine yaklaşan temsili kıyas cinsine dahildir.

8-) Metne göre ağaç örneği sadece botanik bir gözlem midir, yoksa daha ileri bir anlam mı taşır?

Daha ileri bir anlam taşır; kâinattaki birlik sırrını gösteren bir delil işlevi görür.

9-) Bu bölümden hareketle iyi bir temsiline ölçüsü nasıl belirlenir?

Eğer somut örnek üzerinden genel hakikati açıkça gösteriyor ve hükmü o hakikate dayandırıyor ise iyi bir temsil sayılır.